

Fabryka czekolady – konkurs. Etap I

Wprowadzenie do konkursu

Duże przedsiębiorstwo produkujące różne rodzaje czekolad i czekoladek zdecydowało się otworzyć fabrykę w Twoim mieście. Niestety właściciele fabryki nie wiedzą, jakie słodycze będą najbardziej smakowały lokalnym klientom. Dlatego poprosili Cię o pomoc w podjęciu decyzji, jakie czekoladki wprowadzić na lokalny rynek. Jak masz to zrobić?

Badanie rynku

Sposobem na podjęcie trafnych decyzji związanych z wyborem rodzaju produktów, które zainteresują klientów jest badanie rynku. Badanie rynku to działania polegające na zbieraniu danych dotyczących interesującego nas tematu, w naszym przypadku będą to preferencje, czyli upodobania klientów. Jego celem jest zgromadzenie wiadomości, które pomogą w podjęciu decyzji dotyczących między innymi sprzedaży, reklamy, albo produktu, których chcemy wprowadzić na rynek. Jedną z podstawowych metod badania rynku pod kątem postaw i preferencji dużej grupy klientów jest ankieta.

W pierwszym etapie konkursu Twoje zadanie polega na przygotowaniu ankiety, pozwalającej zgromadzić informacje, które ułatwią właścicielom fabryki czekolady podjęcie decyzji o rodzaju produkowanych słodyczy. Jednak zanim poznasz szczegóły zadania konkursowego, zapraszam Cię do lektury krótkiego przewodnika, jak należy tworzyć ankietę.

Przewodnik: jak stworzyć dobrą ankietę?

Celem badań ankietowych jest poznanie opinii *respondentów*, czyli osób udzielających odpowiedzi, na temat interesujących nas zagadnień. Ankiety umożliwiają gromadzenie ważnych dla nas danych w uporządkowany sposób, który ułatwia późniejszą analizę informacji.

Przygotowanie ankiety wcale nie jest prostym zadaniem, dlatego przyda Wam się kilka wskazówek.

Treść pytań, czyli o co pytać?

Pierwszym etapem przygotowania ankiety jest określenie informacji, jakich będziemy potrzebowali przy podejmowaniu decyzji, w tym przypadku o rodzaju czekoladek, które zaczniemy produkować i sprzedawać na lokalnym rynku. Informacje, które chcemy uzyskać w naszej ankiecie, mogą dotyczyć na przykład smaku czy wielkości czekoladek.

Ważne, aby wymyślając treść pytań pamiętać, że chcemy jak najlepiej poznać gusta klientów oraz ich zwyczaje związane z kupowaniem i jedzeniem słodyczy.

Liczba pytań

W ankiecie możemy zadać dowolną liczbę pytań, niestety często osoby, które prosimy o wypełnienie długiego kwestionariusza, odmawiają nam, usprawiedliwiając się na przykład brakiem czasu. Dlatego bardzo ważne jest przygotowanie odpowiedniej liczby pytań – z jednej strony musimy zdobyć możliwie najwięcej informacji, które pomogą nam w podjęciu decyzji, jednak z drugiej strony kwestionariusz nie może być zbyt długi, żeby nie zniechęcić respondentów. Proponuję, żeby przygotowywane przez Was ankiety zawierały między 8 a 20 pytań.

Rodzaje pytań, czyli jak pytać?

Kolejnym problemem jest ustalenie rodzaju pytań, jakie będzie zawierał kwestionariusz. Jedną z możliwości są **pytania otwarte**, w których prosimy respondentów o udzielenie własnej odpowiedzi. Na przykład możemy zapytać: „W jakich sklepach najczęściej robisz zakupy?” i zostawić miejsce na wpisanie odpowiedzi.

Inny rodzaj pytań to **pytania zamknięte**, w których prosimy respondentów o wybranie odpowiedzi z przygotowanej przez nas listy. Na przykład:

„W jakich sklepach najczęściej robisz zakupy? Wybierz jedną odpowiedź spośród podanych poniżej:

- w hipermarketach
- w supermarketach
- w sklepach dyskontowych
- w sklepikach osiedlowych”

Zaletą pytań otwartych jest możliwość uzyskania swobodnej odpowiedzi, jednak analiza danych uzyskanych w ten sposób jest trudniejsza w porównaniu do danych uzyskanych z pytań zamkniętych. Pytania zamknięte ograniczają swobodę wyboru respondentów do

zapropionowanych przez nas odpowiedzi, za to podsumowanie zebranych danych jest znacznie łatwiejsze.

Format odpowiedzi

W przypadku pytań otwartych nie mamy problemu związanego z formatem odpowiedzi – po prostu pod pytaniem zostawiamy trochę wolnego miejsca, by respondent mógł napisać swoją opinię.

Nad formatem odpowiedzi musimy zastanowić się, gdy zdecydowaliśmy się na zadawanie pytań zamkniętych. Jedną z możliwości uzyskania odpowiedzi, jest prośba o zaznaczenie wybranej opcji z podanego zestawu poprzez zaznaczenie odpowiedniego kwadracika (popatrz na przykład poniżej). W przypadku tego rodzaju pytań, musimy wyraźnie zaznaczyć, czy chcemy, aby respondenci zaznaczyli jedną odpowiedź, czy też kilka możliwości. Ważne, żeby przygotowany przez nas zestaw odpowiedzi zawierał wszystkie możliwe opcje.

Na przykład:

„Czy lubisz jeść chipsy? Wybierz jedną odpowiedź:

- tak
- nie
- nie ma zdania”.

albo „Jakich przedmiotów lubisz się uczyć? Wybierz dowolną liczbę odpowiedzi:

- języka polskiego
- matematyki
- historii
- fizyki
- geografii
- innego. Proszę wpisać jakiego.”

Wskazówki do zadawania pytań

Wymyślając pytania ankietowe pamiętaj o tym, że:

- * pytania muszą być jasne i zrozumiałe dla respondentów;
- * jedno pytanie powinno dotyczyć tylko jednego problemu
(Źle: „Czy lubisz owoce i warzywa?”
Dobrze: „Czy lubisz owoce?”, „Czy lubisz warzywa?”);
- * nie pytaj dwa razy o to samo;

- * zadając pytania unikaj form przeczących, gdyż utrudniają one ocenę odpowiedzi (Źle: „Czy nie lubisz warzyw?” - co wynika z odpowiedzi „Nie” na powyższe pytania? Respondent lubi warzywa czy ich nie lubi?);
- * nie zadawaj zbyt wielu pytań.

Metryczka

Jeśli uznamy, że będą nam potrzebne informacje na temat respondentów, na początku lub na końcu ankiety możemy umieścić tak zwaną **metryczkę**, czyli pytania dotyczące osób wypełniających kwestionariusz. Pytania te najczęściej dotyczą imienia i nazwiska, wieku czy płci.

UWAGA! Jeśli prowadzimy badania anonimowe, nie możemy prosić o podanie imienia i nazwiska.

Adresaci ankiety

Przygotowując ankietę, musimy zastanowić się, do kogo jest ona skierowana. Od tego, czy o jej wypełnienie będziemy prosić dorosłych czy też rówieśników zależy forma pytań.

Jeśli chcemy poznać opinie dorosłych, w pytaniach musimy zwracać się w grzecznej formie Pan/Pani. Na przykład: „Jak często Pan/Pani robi zakupy?”. Jeśli o wypełnienie kwestionariusza zamierzamy prosić uczniów szkoły podstawowej użycie takiej formy byłoby sztuczne, dlatego możemy zapytać: „Jak często robisz zakupy?”

Wstęp i zakończenie

Gdy mamy gotowe pytania nie możemy zapomnieć o wprowadzeniu do kwestionariusza, ani o jego zakończeniu.

Na początku ankiety musimy przedstawić się i umieścić informację na temat prowadzonego badania – kim jesteśmy i dla kogo pracujemy, po co zbieramy opinie i jak zamierzamy je wykorzystać. Musimy także wyraźnie określić, w jaki sposób respondenci mają wypełnić naszą ankietę, tzn. czy mają wpisywać własne odpowiedzi, czy też zaznaczać wybrane opcje.

Z kolei na końcu kwestionariusza warto podziękować respondentom za poświęcony czas i udział w badaniu.

Czas na zadanie

Twoim zadaniem jest przygotowanie ankiety, dzięki której zbierzesz informacje potrzebne do podjęcia decyzji, jaki rodzaj czekoladek należy produkować w nowej fabryce.

Terminy i ogólne wymagania

Na wykonanie całego zadania z etapu pierwszego Uczestnicy konkursu mają tydzień (18.II.-24.II.), a ostateczny termin przesłania gotowej ankiety to **24 lutego 2013 roku**.

27 lutego Wasze kwestionariusze będą opublikowane na stronie, gdzie wszyscy studenci EUD będą mogli głosować na swoich faworytów.

Ankieta ma być przygotowana w **formacie tekstowym doc, docx lub pdf**. Gdy będzie gotowa, prześlij ją na adres: **konkurs@uniwersytet-dzieciecy.pl**

Wszyscy Uczestnicy, którzy przygotowują ankietę w terminie, otrzymają **odznakę Czekoladowego Researchera**, która na pewno ułatwi zebranie dalszych informacji!

Instrukcja do ankiety – przygotuj kwestionariusz, który umożliwi zebranie potrzebnych informacji na temat preferencji klientów, potrzebnych do podjęcia decyzji o rodzaju produkowanych czekoladek. Swoją pracę możesz zorganizować w następujący sposób:

1. zacznij od ustalenia, jakie informacje są potrzebne do podjęcia decyzji,
2. wymyśl pytania, które pozwolą Ci zgromadzić potrzebne informacje,
3. sformułuj pytania korzystając ze wskazówek przedstawionych w przewodniku – pamiętaj, że ich treść i format odpowiedzi zależą od Ciebie,
4. ankieta powinna zawierać **od 8 do 20 pytań** dowolnego rodzaju,
5. nie zapomnij o informacji na wstępie kwestionariusza i o podziękowaniach na jego końcu,
6. na zakończenie zastanów się nad graficznym układem ankiety.

Jeśli masz trudności z przygotowaniem ankiety, zapraszam na forum konkursu, gdzie znajdziesz wątek poświęcony wykonaniu zadania z etapu I – tam postaram się odpowiedzieć na wszystkie pytania i wątpliwości Uczestników konkursu..

Razem z właścicielami fabryki czekolady z niecierpliwością czekamy na Wasze ankiety!

Uwaga!

Jeśli zdecydujesz się zamieścić w ankiecie jakiegokolwiek grafiki lub zdjęcia znalezione w sieci, pamiętaj by pod zdjęciem umieścić (może być drobną czcionką) adres strony, z której pochodzi.

Jeżeli szukasz informacji pomocniczych w internecie, pamiętaj, by nie przeklejać zdań znalezionych na stronach. Pisz samodzielnie:)

Regulamin konkursu dostępny jest na stronie:

http://www.uniwersytet-dzieciocy.pl/files/other/fabryka_czekolady_regulamin.pdf